Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	545 Rk1a
Ärendenr	Datum
ÅLR 2023/8771	9.11.2023

Hänvisning
RP 23/2023 rd

Kontaktperson
Rasmus Lindqvist,
rasmus.lindqvist@regeringen.ax
018 25 193

Riksdagens förvaltningsutskott

HaV@eduskunta.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om folkbokföring samt förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun

Bakgrund

Riksdagens förvaltningsutskott har begärt ett utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om folkbokföring samt förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun (RP 23/2023 rd).

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring samt antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Vidare föreslås det sådana ändringar i lagen om hemkommun som överenskommelsen kräver.

Syftet med överenskommelsen är att stödja befolkningens rörlighet mellan Finland och Estland samt att underlätta folkbokföringen i avtalsstaterna. Meningen är att det ska vara möjligt att vara registrerad som stadigvarande bosatt endast i en av avtalsstaterna åt gången och att beslutet om bostadsorten vid en flyttning bestäms av inflyttningsstaten med avseende på bägge staters befolkningsregister. Samtidigt syftar överenskommelsen till att ingen som flyttar mellan staterna ska bli utan stadigvarande bostadsort. Överenskommelsen ska också främja utbytet av befolkningsdata mellan ländernas befolkningsdatasystem. Den som bor i den ena avtalsstaten och flyttar till den andra ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen. Anmälningsförfarandet mellan registermyndigheterna ska ske elektroniskt.

Behörighetsfördelning

Enligt 29 § 1 mom. 1 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om folkbokföring.

Enligt 58 § 2 mom. självstyrelselagen ska landskapsregeringen underrättas om förhandlingar angående fördrag och andra internationella förpliktelser i fråga om angelägenheter som faller inom landskapets behörighet. Gäller sådana förhandlingar angelägenheter som annars kan ha särskild betydelse för landskapet, skall landskapsregeringen underrättas, om detta lämpligen kan ske. Landskapsregeringen skall, om särskilda skäl finns, ges tillfälle att delta i förhandlingar som avses här.

Enligt 59 § 1 mom. självstyrelselagen stadgas att om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

Synpunkter

Landskapsregeringen konstaterar inledningsvis, liksom framgår av propositionen, att Ålands lagtings bifall till överenskommelsen inte krävs eftersom riket har lagstiftningsbehörighet rörande folkbokföring.

Befolkningsuppgifter är, liksom i riket, centrala i många av de åländska myndigheternas system och register. Trots detta har landskapsregeringen inte underrättats eller haft möjlighet att avge ett utlåtande i enlighet med 58 § 2 mom. i självstyrelselagen under beredningen av förslaget. Landskapsregeringen uppskattar att riksdagens förvaltningsutskott har begärt ett utlåtande men landskapsregeringen borde ha hörts mycket tidigare under beredningen av förslaget, vilket skulle ha möjliggjort en mer omfattande bedömning från landskapsregeringens sida rörande förslagets konsekvenser.

Vicelantråd Harry Jansson

Rättssakkunnig Rasmus Lindqvist